

Συνέντευξη του Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνα στο ραδιοφωνικό σταθμό «Φωνή της Ρωσίας» (8 Οκτωβρίου 2010)

Στις αρχές Οκτωβρίου στο Κόσοβο πραγματοποιήθηκε η τελετή ενθρονίσεως του Αγιωτάτου Πατριάρχη Σερβίας Ειρηναίου. Από τη Ρωσική Εκκλησία στην τελετή παρέστη ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας. Αφού επέστρεψε στη Ρωσία παραχώρησε τη συνέντευξη στη «Φωνή της Ρωσίας».

– Μόλις έχετε γυρίσει από το Κόσοβο. Ποιες είναι οι εντυπώσεις σας από το ταξίδι, πως είδατε την περιοχή του Κόσοβο;

– Αυτή τη φορά έμεινα στο Κόσοβο για ένα πολύ μικρό διάστημα, διότι συμμετείχα μόνο στην ενθρόνιση του Πατριάρχη Σερβίας Ειρηναίου. Όμως το Κόσοβο το επισκέφθηκα πριν από ένα χρόνο, και τότε ήταν που γνώρισα από πολύ κοντά τη ζωή της περιοχής. Αποκόμισα τόσο θετικές όσο και αρνητικές εντυπώσεις. Από τη μια, θαύμασα εξαιρετικά μνημεία του παλαιού σερβικού ορθόδοξου πολιτισμού, εκπληκτικές τοιχογραφίες των Ιερών Μονών Ντετσάνου και Γκρατσάνιτσα. Είδα τους ανθρώπους, οι οποίοι μένουν αγωνιζόμενοι σε αυτά τα μοναστήρια. Από την άλλη, διαπίστωσα και τις σκληρότατες συνθήκες, στις οποίες μένουν: κατεστραμμένους ναούς, τοπικό πληθυσμό που κρατά την έντονα αρνητική στάση απέναντι στους Σέρβους και την Ορθοδοξία. Ουσιαστικά είδα μια περιοχή, η οποία αποτελεί κοιτίδα της Σερβικής Ορθοδοξίας και σήμερα είναι χαμένη για τους Σέρβους.

– Πως βλέπουν τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία και τους Ρώσους στη Σερβία και στο Κόσοβο;

– Η στάση τους απέναντι στους Ρώσους και τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι πολύ καλή. Όλοι γνωρίζουν ότι στο διάβα των αιώνων η Ρωσία στήριζε τη Σερβία, ενώ η Ρωσική Ορθοδοξία στήριζε τη Σερβική Ορθοδοξία. Και έτσι ήταν μέχρι σήμερα. Ο μακαριστός Πατριάρχης Αλέξιος Β΄ επισκέφθηκε επανειλημμένως τη Σερβία καθώς και ο νυν Πατριάρχης Κύριλλος, από τη θέση του

Μητροπολίτη και Προέδρου του ΤΕΕΣ πολλές φορές επισκέφθηκε τη Σερβία ακόμα και το Κοσσυφοπέδιο.

– Σήμερα πολλούς προβληματίζει η τύχη των Ορθοδόξων ιερών προσκυνημάτων του Κόσοβο, ένα μέρος των οποίων έχει απολεσθεί οριστικά εξαιτίας των πρόσφατων πολεμικών συγκρούσεων. Εάν η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι πρόθυμη και δύναται να συνδράμει στην αναστήλωση αυτών των μνημείων που έχουν παγκόσμια σημασία; Πώς και με ποιό τρόπο;

– Πρώτα από όλα, με μεγάλη ικανοποίηση δεχθήκαμε την είδηση για την απόφαση της Ρωσικής Πολιτείας να παραχωρήσει οικονομική βοήθεια στην UNESCO με σκοπό την αναστήλωση των κατεστραμμένων ναών του Κόσοβο. Επιπλέον, από την πλευρά της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, θα στηρίζουμε κατά το δυνατόν εκείνους τους Ορθοδόξους, και ειδικά τους μοναχούς, οι οποίοι κατοικούν στην περιοχή. Έχουμε μιλήσει με τους εκπροσώπους της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και μας εξέφρασαν την επιθυμία τους να έρχονται οι δικοί μας μοναχοί και μοναχές, έστω και με «βάρδιες» για ένα, δύο ή τρία χρόνια, στηρίζοντας με αυτό τον τρόπο εκείνα τα μοναστήρια. Παραδείγματος χάριν, το Πατριαρχείο Πεκίου, όπου πραγματοποιήθηκε η ενθρόνιση του Σέρβου Πατριάρχη, σήμερα είναι Γυναικεία Μονή. Γερόντισσα αυτής είναι ενενήντα χρονών, και δεν έχει πολλές αδελφές. Βεβαίως, οι μονές μας θα μπορούσαν να βοηθήσουν για να κρατήσουν τα μοναστήρια στη δέουσα κατάσταση. Πιστεύω ότι η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, η οποία έχει σήμερα περισσότερα από οκτακόσιες Ιερές Μονές, θα μπορούσε να παρέχει αδελφική βοήθεια σε Μονές του Κοσσυφοπεδίου της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

– Μήπως υπάρχουν στη Ρωσική Εκκλησία ειδικά προγράμματα ανάπτυξης προσκυνηματικών εκδρομών των λαϊκών προς τα ιερά προσκυνήματα του Κόσοβο, για να μπορέσουν όχι μόνο οι μοναχοί, αλλά και οι απλοί πιστοί να έρχονται και να βοηθάν όσο μπορούν;

– Έρχονται οι πιστοί για προσκύνημα. Χάρηκα πολύ που στην ενθρόνιση του Πατριάρχη Σερβίας παρέστησαν χιλιάδες προσκυνητές όχι μόνο από τη Σερβία, αλλά και από τις άλλες χώρες. Σημειωτέον ότι οι Ρώσοι πιστοί επίσης έρχονται τακτικά για προσκύνημα, παρόλο που με τη σημερινή κατάσταση αυτό καθίσταται δυσχερές και ίσως και επικίνδυνο. Μάλλον πρέπει να περάσει κάποιος χρόνος έως ότου οι κάτοικοι του Κόσοβο αρχίσουν να αντιμετωπίσουν με ηρεμία εκείνα τα γεγονότα, τα οποία έλαβαν χώρα εδώ. Άλλωστε ακόμα και σήμερα ορισμένοι προσκυνητές, που γύριζαν με λεωφορεία, δέχθηκαν επιθέσεις, δηλαδή λιθοβολισμό. Και αυτή η ένταση διατηρείται, είναι διάχυτη στην ατμόσφαιρα.

– Είναι αποτελεσματική η σημερινή προστασία των σερβικών προσκυνημάτων; Ποιος

ασχολείται με την προστασία αυτών και μήπως πρέπει να αλλάξει τίποτε σε αυτό το σύστημα;

– Μέχρι στιγμής όλα τα προσκυνήματα του Κόσοβο, εκτός από την Ιερά Μονή Γκρατσάνιτσα, προστατεύονται από τις δυνάμεις του ΟΗΕ. Αλλά σύντομα όλα αυτά θα περιέλθουν υπό την προστασία της αστυνομίας του Κόσοβο. Επί του θέματος έγιναν επανειλημμένες δηλώσεις από τους Ιεράρχες της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, οι οποίοι έλεγαν ότι δεν έχουν εμπιστοσύνη στην αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου, διότι αυτή η προστασία θα θέτει σε ακόμη μεγαλύτερο ρίσκο τη ζωή των ανθρώπων, οι οποίοι έμειναν εκεί. Νομίζω ότι σε ιδανική περίπτωση αυτά τα προσκυνήματα πρέπει να μείνουν κάτω από το διεθνές προτεκτοράτο και πρέπει να προστατεύονται από τις διεθνείς δυνάμεις.

– Ποιος είναι ο ρόλος της οικουμενικής Ορθοδοξίας σήμερα, και πως δύναται αυτή να συμβάλει στη διαφύλαξη όχι μόνο των προσκυνημάτων του Κόσοβο, αλλά και στη σταθεροποίηση της ειρήνης στα Βαλκάνια;

– Κρίνω ότι όλες οι Ορθόδοξες Εκκλησίες πρέπει να συσπειρωθούν και να μαζί με τη Σερβική Εκκλησία να εκπονηθούν ένα πρόγραμμα βοήθειας σε Ιερές Μονές και προσκυνήματα του Κοσσυφοπεδίου. Μπορώ να πω ότι στη Ρωσική Εκκλησία ήδη σκεφτόμαστε πάνω σε αυτό. Προσωπικά, από την ημέρα που για πρώτη φορά επισκέφθηκα το Κόσοβο, δεν έπαυσα να σκέφτομαι για το ότι όντως χρειάζεται ένα μεγάλης κλίμακας πρόγραμμα βοήθειας προς αυτή την περιοχή.

– Τα τελευταία σημειώθηκαν τάσεις προς τη βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στους Ορθοδόξους και Ρωμαιοκαθολικούς. Μπορεί αυτό να επηρεάσει την ευημερία των Βαλκανίων, όπου οι εκπρόσωποι αυτών των δυο χριστιανικών ομολογιών επί αιώνες μένουν δίπλα η μια στην άλλη;

– Πιστεύω ότι η βελτίωση των σχέσεων ανάμεσα στους Ορθοδόξους και Ρωμαιοκαθολικούς θα επηρεάσει θετικά τη ζωή όλων εκείνων των χωρών, όπου η Ορθόδοξοι και οι Ρωμαιοκαθολικοί μένουν δίπλα ο ένας στον άλλο. Βεβαίως, σήμερα στα πλαίσια του διαλόγου με τους Ρωμαιοκαθολικούς συζητούμε ορισμένα θεολογικά θέματα καθώς και θεωρητικά προβλήματα. Όμως δεν πρέπει να παρασυρόμαστε και να λησμονούμε την πραγματική ζωή των ανθρώπων και ότι καλούμαστε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους. Με αυτή την έννοια οποιαδήποτε βελτίωση των διομολογιακών σχέσεων θα αποβεί προς το καλό του ποιμνίου μας.

– Ταξιδεύετε τακτικά εκτός Ρωσίας και παντού, όπου βρίσκεσθε, εκπροσωπείτε τη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Κατά τη γνώμη σας, πως βλέπουν στο σύγχρονο κόσμο τη Ρωσική Ορθοδοξία; Ακούγεται η φωνή της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στη Δύση;

– Πιστεύω ότι εάν μιλήσουμε για την επιρροή της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στο δυτικό κόσμο, δεν πρέπει να τη συγκρίνουμε με εκείνη της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Αλλά δεν έχουμε και αυτά τα προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζει σήμερα η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία. Αυτός είναι ο λόγος γιατί δεν δεχόμαστε αυτή την δριμύτατη κριτική εκ μέρους των δυτικών ΜΜΕ. Κάθε φορά που η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία δηλώνει ενεργά τη θέση της, ακούγεται σε όλο τον κόσμο. Προς το παρόν είναι πολύ δύσκολο να συμπεράνουμε κατά πόσο μας καταλαβαίνουν, αλλά πιστεύω πως δεν ματαιοπονούμε, φυσικά, και δεν κοπιάζουμε άδικα, διεξάγοντας διάλογο με τους αδελφούς μας, ακόμα και με τους ετεροδόξους.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/56589/>